

«Πάτος» και στο βαρέλι της Παιδείας

Του Λουκά Βλάχου | ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ «ΤΑ ΝΕΑ»: 13/08/2011 11:00 |

Πολλά από αυτά που προβλέπει το νέο νομοσχέδιο για την ανώτατη εκπαίδευση εφαρμόζονται με επιτυχία σε πολλά ΑΕΙ του εξωτερικού. Ο νέος νόμος διορθώνει στο χαρτί πολλές από τις παθογένειες του νόμου 1268 του 1982. Δημιουργεί ισχυρή κεντρική διοίκηση, αναφέρεται στην τακτική και υποχρεωτική λογοδοσία με επιβράβευση των άριστων πρακτικών, ωθεί τα πανεπιστήμια προς την εξωστρέφεια, δημιουργεί καλύτερες συνθήκες στην επιλογή των νέων μελών του προσωπικού, προωθεί τα διατμηματικά προγράμματα σπουδών κ.λπ. Τα θετικά στον νόμο υπερκαλύπτουν τα αρνητικά του, γι' αυτό η σιωπηρή πλειοψηφία των πανεπιστημιακών τον στηρίζει και θα παλέψει από τον Σεπτέμβριο για μια πραγματική μεταρρύθμιση στα ΑΕΙ, αν τελικά το σχέδιο νόμου ψηφισθεί.

Είναι όμως κοινή πίστη όλων μας ότι πρέπει να αποφύγουμε την πόλωση και να θέσουμε μερικά ερωτήματα και προβλήματα που σχετίζονται όχι με το γράμμα του νόμου αλλά με την «εφαρμογή» του. Ο νέος νόμος έρχεται από ένα άλλο «σύμπαν», πολύ διαφορετικό από αυτό που είχαμε συνηθίσει, και υπάρχει ο φόβος να πέσουμε στην ίδια δυσκολία που αντιμετώπισαν τα Τμήματα στην αντιγραφή των προγραμμάτων σπουδών από πανεπιστήμια του εξωτερικού. Για παράδειγμα, είναι σημαντικό να απαντήσουμε το ερώτημα: Μπορούμε να φορτώσουμε όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στα ΑΕΙ σήμερα αποκλειστικά στα «νομικά πλαίσια»; Κανένας δεν συμφωνεί ότι είναι τόσο απλό και ότι «αντιγράφοντας» έναν νόμο από κάπου θα ξεμπλέξουμε με νοοτροπίες δεκαετιών. Πρέπει τα πανεπιστήμια να συνεργαστούν με την Πολιτεία ώστε: 1) Να εδραιωθεί η νοοτροπία του σεβασμού στην αξιολόγηση και στις συνέπειές της (θετικές ή αρνητικές) για το μέλλον του πανεπιστημίου. 2) Να γίνει σταδιακά το κλείσιμο των πανεπιστημίων που έγιναν για καθαρά πελατειακούς λόγους σε άλλες εποχές. 3) Να συμφωνήσουμε στην άμεση διάλυση των κομματικών οργανώσεων στα πανεπιστήμια. 4) Να προχωρήσουμε στη στήριξη των προσπαθειών των ενεργών ερευνητών και στην υποχρεωτική σύνδεση (μέσα από συγκεκριμένα στρατηγικά σχέδια) του πανεπιστημίου με την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας όπου βρίσκεται (διαφορετικά πολλά από όσα γράφει ο νέος νόμος δεν έχουν σημασία). 5) Να γίνει σύνδεση του αριθμού των εισακτέων με τη δημιουργία θέσεων εργασίας ανά επιστημονικό κλάδο για να σταματήσει η αυξανόμενη ανεργία των αποφοίτων.

Αν πανεπιστήμια και Πολιτεία αναζητήσουν λύση στα παραπάνω προβλήματα και δεν αναλωθούν στο αν το νομικό πλαίσιο είναι ή δεν είναι «εφαρμόσιμο», θα «αρέσει» ή όχι στις παρατάξεις, τότε ο προτεινόμενος νέος νόμος θα έχει μεγάλη αξία. Διαφορετικά, ενώ σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομίας, με τα νέα μέτρα και την οικονομική στήριξη των εταίρων μας, θα βάλουμε (πιθανώς) «πάτο στο βαρέλι» στην οικονομία, στην εκπαίδευση παραμένει αμφίβολο αν θα καταφέρουμε μόνοι μας να βάλουμε «πάτο στο βαρέλι» ή το δημόσιο πανεπιστήμιο θα οδηγηθεί σε σταδιακή διάλυση μέσα από ανούσιες αντιπαραθέσεις που δεν αγγίζουν την ουσία των προβλημάτων. Αν τώρα όμως το «βαρέλι» της οικονομίας συγκοινωνεί με το βαρέλι της εκπαίδευσης μπορούμε να βάλουμε «πάτο» μόνο στο ένα;

Ο Λουκάς Βλάχος είναι καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ